TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Thông tin về Thiên nhiên và Bảo tồn

Nguồn: Tài nguyên Môi trường Số: 34 Ngày: 24/4/08

Ngôi nhà của tê giác Java liệu có an toàn ?

Theo ông Lương Văn Ngự - Phó Giám đốc Sở TN&MT tỉnh Lâm Đồng *(ảnh bên)*, việc mở đường Tiên Hoàng - Đồng Nai Thượng sẽ giúp bà con vùng dân tộc phát triển kinh tế; cải thiện và nâng cao đời sống vật chất và tinh thần, xóa đói, giảm nghèo; tạo thuận tiện trong việc giao lưu hàng hóa, nâng cao trình độ dân trí, giữ gìn bản sắc văn hóa các buôn làng của đồng bào dân tộc thiểu số bản địa Châu Mạ và S'Tiêng.

Bộ TN&MT thẩm định vấn đề này thế nào, thưa ông ?

- Theo quy định của pháp luật Việt Nam về bảo vệ môi trường, dự án mở đường này thuộc đối tượng phải lập báo cáo đánh giá tác động môi trường (ĐTM) trình Bộ TN&MT thẩm định. Chủ dự án đã thực hiện việc này. Báo cáo cũng đã cỏ đề cập đến nguy cơ ảnh hưởng đến các loài động vật trong VQG Cát Tiên; đồng thời đã đưa ra các biện pháp giảm thiểu ảnh hưởng của các tác động.

Ngày 15/4, Bộ TN&MT và Hội đồng Thẩm định ĐTM do Bộ thành lập đã tổ chức phiên họp chính thức. Sau khi phân tích và tổng hợp những lợi ích, các tác động tích cực và tiêu cực ảnh hưởng đến bảo tồn đa dạng sinh học, bảo tồn các loài động, thực vật, Hội đồng Thẩm định đã chấp thuận.

Được biết, phía Bắc của VQG Cát Tiên đang có khoảng 10.000 dân sinh sống, hầu hết là các buôn làng của đồng bào dân tộc Châu Mạ và S'Tiêng, các hộ dân nơi đây sống chủ yếu dựa vào tài nguyên rừng. Là cơ quan chức năng, ông có lo ngại cho vấn đề an toàn của các loại động vật, đặc biệt là loài tê giác Java khi con đường được mở đi qua Vườn?

- Thực sự, tôi cũng có lo lắng về vấn đề an toàn các loài động vật quý hiếm, đặc biệt là loài tê giác Java đã phát hiện trong VQG Cát Tiên.

Khi mở thêm đường giao thông sẽ chia cắt khu bảo tồn, nguy cơ về mất an toàn trong khu vực là khó tránh khỏi. Đây lại là điều kiện thuận lợi cho việc xâm phạm VQG. Tuy nhiên, khi có các biện pháp, giải pháp hữu hiệu, phù hợp với thực tế trong việc quản lý, bảo vệ thì các nguy cơ này sẽ được giảm thiểu thấp nhất.

Bên cạnh đó, khi so sánh nhiều VQG trên thế giới hay cụ thể hơn VQG Cúc Phương - Ninh Bình cũng có đường giao thông liên thông qua Vườn với chiều dài tương đối lớn thì đoạn đường Tiên Hoàng- Đồng Nai Thượng dài 18,3 km này chỉ có khoảng 4,5 km nằm trong vùng lõi của VQG Cát Tiên, phần còn lại nằm trong và ngoài vùng đệm. Mặt khác, đường này được nối liền 2 xã Tiên Hoàng - Đồng Nai Thượng không có tính chất liên thông nhiều vùng, mật độ xe máy, xe cơ giới lưu thông trong những năm tới theo ước tính chỉ khoảng 100 xe/ngày đêm, việc mở đoạn đường này cũng tạo thuận lợi cho công tác tuần tra, kiểm tra của các lực lượng bảo vệ rừng. Nhiều năm qua, chính quyền các cấp đã chăm lo cải thiện đời sống nhân dân trong vùng.

Chính phủ Việt Nam và các tổ chức quốc tế đang triển khai thực hiện nhiều chương trình, dự án bảo tồn và khôi phục loài tê giác Java. Ông nhìn nhận vấn đề này như thế nào?

- VQG Cát Tiên đã được công nhận là khu sinh quyển thế giới năm 2002, được xác định là khu vực có các hệ động thực vật khá đa dạng và phong phú, đặc biệt là loài tê giác.Tê giác Java là loài thú lớn có nguy cơ bị tiêu diệt cao nhất trên thế giới. Hiện nay, trên thế giới chỉ còn lại 2 quần thể sống ở VQG Ujung Kulon (Java, Indonesia) và VQG Cát Tiên. Quần thể tê giác tại VQG Cát Tiên hiện còn khoảng 7 - 8 cá thể nên nó phải được ưu tiên bảo vệ, bảo tồn, khôi phục không những về cá thể mà còn về cả nguồn gen vì vậy nó mang ý nghĩa cả về mặt khoa học và lịch sử.

Theo tôi để bảo tồn và khôi phục loài tê giác Java và các loài động vật hoang dã khác trong danh mục phải bảo tồn chúng ta cần nghiên cứu kỹ về các yếu tố liên quan đến môi trường sống, môi trường sinh sản và phát triển, phạm vi di chuyển của từng loài (xác định vị trí, diện tích) từ đó đưa ra những chính sách, biện pháp bảo tồn phù hợp mới có thể thực hiện mục tiêu bảo tồn và khôi phục.

Xin trân trọng cảm ơn ông.

THANH XUÂN *(thực hiện)*

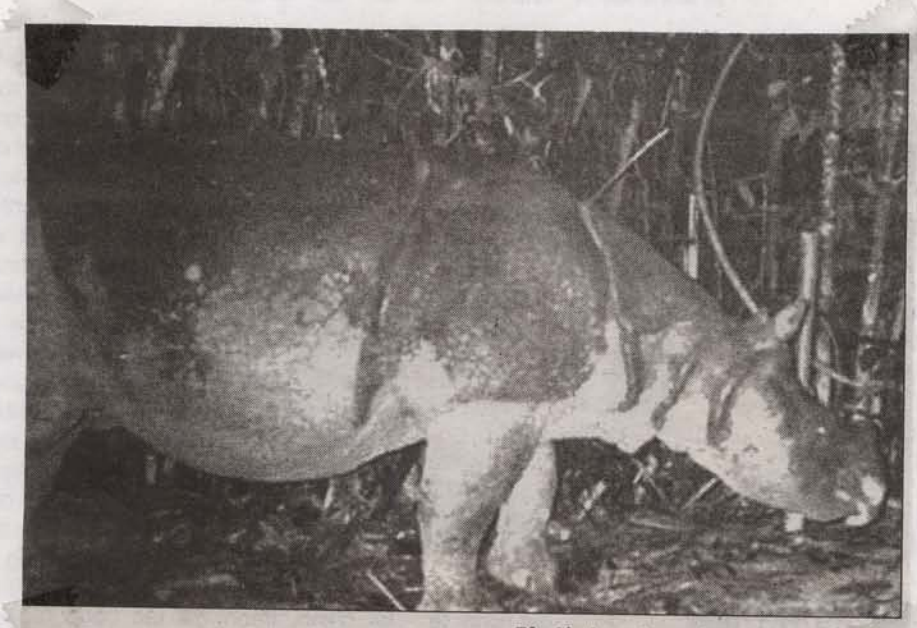

Tê giác Java đang có nguy cơ tuyệt chủng